

ΕΠΕΙΓΟΝ - ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,

Αθήνα 26 /2/ 2021

ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Αρ. Πρωτ. 443 / 57382

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ

Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ,

ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΩΝ

ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΤΑΧ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: Αχαρνών 2

ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ : 101.76 –Αθήνα

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Κατ. Μαρίνου

ΤΗΛΕΦΩΝΟ : 210- 212 5709

FAX : 210-8231267

E-MAIL

: katmarinou@minagric.gr

ΠΡΟΣ: Περιφέρειες Χώρας
Γενικές Διευθύνσεις Αγροτικής
Οικονομίας και Κτηνιατρικής
Διευθύνσεις Κτηνιατρικής
Έδρες τους

ΚΟΙΝ: Περιφερειακές/Μητροπολιτικές
Ενότητες Χώρας
Διευθύνσεις και Τμήματα
Κτηνιατρικής
Έδρες τους

ΘΕΜΑ: Εκθέσεις αξιολόγησης κινδύνου όσον αφορά τη συχνότητα δηγμάτων ουράς χοίρων στις εκτροφές

ΣΧΕΤ: Η αρ πρωτ. 2659/ 357704/22.12.2020 (Β' 5785) απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 2 της ανωτέρω σχετικής με το θέμα υπουργικής απόφασης, όλες οι εκτροφές χοίρων με ενσταυλισμένα ζώα που διαθέτουν πάνω από 10 χοιρομητέρες υποχρεούνται σε διενέργεια αξιολόγησης κινδύνου. Συγκεκριμένα, συμπληρώνουν ειδική έκθεση, όσον αφορά τη συχνότητα των δηγμάτων της ουράς των χοίρων, με βάση τους ζωικούς και μη ζωικούς δείκτες ευζωίας του παραρτήματος της υ.α., εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση της παρούσας και σε ετήσια βάση εφεξής, η οποία περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τις παρακάτω πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο κείμενο του εν λόγω άρθρου. Επίσης υποχρεούνται να τηρούν αρχεία που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, και τη διενέργεια αναλύσεων που αναφέρονται στην εν λόγω υ.α.

Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 2 της ανωτέρω σχετικής με το θέμα υπουργικής απόφασης, όλες οι εκτροφές χοίρων με ενσταυλισμένα ζώα που διαθέτουν πάνω από 10 χοιρομητέρες συμπληρώνουν έντυπο καταγραφής ευρημάτων αλλοιώσεων που παρατηρούνται λόγω των δηγμάτων ουράς/ώτων.

Για τη διευκόλυνση των υπευθύνων χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων επισυνάπτουμε αρχείο Excel, το οποίο μπορεί να εκτυπωθεί και περιλαμβάνει τα ακόλουθα φύλλα:

α) έντυπο καταγραφής αλλοιώσεων (**ΜΟΝΟ τύπου 2**), όπως ορίζεται στην υ.α.

β) υπόδειγμα έκθεσης αξιολόγησης κινδύνου

γ) πίνακα ιδιοτήτων υλικών εμπλουτισμού, για τη διευκόλυνση των υπεύθυνων χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων στην επιλογή τους

δ) υπόδειγμα σχεδίου δράσης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν.

Το αρχείο Excel διατίθεται στους υπεύθυνους χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων ως συνδρομή για την ορθή συμπλήρωση του δελτίου αξιολόγησης κινδύνου και του εντύπου καταγραφής αλλοιώσεων τύπου 2 για την αποφυγή του φαινομένου των δηγμάτων της ουράς. Σκοπός του είναι να βοηθήσει τους υπεύθυνους ώστε να καταγράψουν τις αστοχίες ή τυχόν αδυναμίες που υπάρχουν στην εκτροφή τους και οδηγούν στην ανάγκη για τακτική αποκοπή της ουράς των χοίρων. Η τεκμηρίωση αυτή θα αποτελεί σημείο εκκίνησης για την αποτελεσματική συμμόρφωση με τα κριτήρια της υπουργικής απόφασης στο πλαίσιο μιας διαδικασίας, που τελικά θα οδηγήσει στην εκτροφή χοίρων χωρίς κομμένες ουρές μέχρι την οριζόμενη από την υ.α. προθεσμία (31-12-2022) στη χώρα μας. Διευκρινίζεται ότι η αξιολόγηση κινδύνου ουσιαστικά αποτελεί μια τεκμηρίωση των συνθηκών διαβίωσης των χοίρων από τους εκτροφείς. Μοναδικός σκοπός είναι ο εντοπισμός εκείνων των παραμέτρων που αποτελούν παράγοντες κινδύνου για την εμφάνιση της συμπεριφοράς του δήγματος της ουράς και η εφαρμογή ενός σχεδίου δράσης για τη διόρθωσή τους εντός της εκτροφής.

Η σελίδα θα πρέπει να συμπληρώνεται και να εκτυπώνεται για τις κατηγορίες: χοιρίδια, χοίροι στα κελιά απογαλακτισμού και χοίροι πάχυνσης. Οι υπεύθυνοι χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων μπορούν να χρησιμοποιούν πολλαπλά αντίγραφα των εν λόγω φύλλων στο αρχείο τους. Μπορούν επίσης να διαθέτουν ηλεκτρονικά χωριστά αρχεία Excel για το κάθε φύλλο προϊόντος του χρόνου, δεδομένου του ολοένα αυξανόμενου όγκου πληροφοριών που θα τηρούν, με σαφή όμως τίτλο για το κάθε φύλλο.

Για οποιοδήποτε κριτήριο συμμόρφωσης κρίνεται ανεπαρκές από το χοιροτρόφο, θα πρέπει να γίνεται τεκμηριωμένη προσπάθεια να διορθωθεί άμεσα, ενώ τα κριτήρια που κρίνονται ικανοποιητικά θα πρέπει να ενταχθούν στο γενικότερο πλάνο αναβάθμισης της εκτροφής.

Η παρούσα αξιολόγηση αναφέρεται στο τελευταίο έτος από την ημερομηνία που διενεργείται, ήτοι τους προηγούμενους 12 μήνες.

Ακολουθεί παράρτημα με επεξηγήσεις ορολογίας για τους εκτροφείς, οι οποίες αποσκοπούν στην καλύτερη κατανόηση από τους εκτροφείς των κριτηρίων εκείνων τα οποία θεωρούνται ικανοποιητικά για τη συμμόρφωση με την υ.α.. Αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του παρόντος.

Τήρηση αρχείων

Οι υπεύθυνοι των εκτροφών χοίρων τηρούν για τους σκοπούς εφαρμογής των διατάξεων της υ.α.:

- α) αρχείο καταγραφής ευρημάτων αλλοιώσεων από δήγματα ουράς/ώτων σε περίπτωση περιστατικών, στο οποίο θα αναφέρεται τουλάχιστον η ημερομηνία παρατήρησης, το κελί/θάλαμος, ο αριθμός των ζώων και οι ενέργειες που ακολούθησαν μετά την εισαγωγή του μέτρου βελτίωσης (π.χ. μεταφορά σε κελιά περίθαλψης),
- β) ηλεκτρονικό αρχείο με ενδεικτικό φωτογραφικό υλικό από τις αλλοιώσεις από δήγματα ουράς ή και ώτων ανά κελί, στο οποίο απαραίτητα θα εμφανίζεται η ημερομηνία φωτογράφισης,
- γ) αρχείο καταγραφής περιστατικών μετακίνησης σε κελιά περίθαλψης λόγω νοσηρότητας συνεπεία δηγμάτων της ουράς ή των ώτων, πρόωρης απομάκρυνσης από την παραγωγή ή θανάτων λόγω δηγμάτων της ουράς
- δ) αρχείο συμπληρωμένων εκθέσεων αξιολόγησης κινδύνου,
- ε) αρχείο αναλύσεων νερού,
- στ) αρχείο ανάλυσης σύνθεσης και χημικής ανάλυσης σιτηρεσίου (π.χ. ετικέτες ή σύμφωνα τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 3 της υ.α.)

- ζ) αρχείο καθαρισμού και απολυμάνσεων των χώρων (απεντομώσεις, μυοκτονίες κλπ.)
- η) αρχείο συντήρησης και επισκευών εξοπλισμού
- θ) αρχείο καταγραφής επιπέδων θερμοκρασίας και σχετικής υγρασίας
- ι) αρχείο καταγραφής μέτρων που λαμβάνονται σε περίπτωση εμφάνισης δηγμάτων της ουράς υπό τη μορφή σχεδίου δράσης της εκτροφής
 - ια) αρχείο πρόωρων απομακρύνσεων από την παραγωγική δραστηριότητα για λόγους διαφορετικούς από την τακτική εμπορική δραστηριότητα
 - ιβ) όλα τα μητρώα που προβλέπονται από άλλες κείμενες διατάξεις (φαρμακευτικής αγωγής κλπ.).

Επισημαίνουμε ότι τα στοιχεία, τα οποία καταγράφονται στην αξιολόγηση κινδύνου πρέπει να τεκμηριώνονται. Για παράδειγμα:

- να υπάρχει αρχείο απολυμάνσεων της εκτροφής όταν δηλώνονται απολυμάνσεις
- το ποσοστό θανάτων θα πρέπει να τεκμηριώνεται και από το μητρώο θανάτων.
- το ιστορικό μυοκτονιών και απεντομώσεων θα πρέπει να επιβεβαιώνεται και από το αρχείο
- οι αποπαρασιτισμοί πρέπει να δηλώνονται στο μητρώο φαρμακευτικής αγωγής.

Οι υπεύθυνοι των εκτροφών χοίρων **υποχρεούνται μέχρι τις 30 Μαρτίου 2021** να έχουν προβεί στην αρχική συμπλήρωση του δελτίου αξιολόγησης κινδύνου και να είναι σε θέση να τεκμηριώσουν ότι έχουν δρομολογήσει όλες τις απαιτούμενες ενέργειες και αναλύσεις, με σαφές χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης. Παρακαλούμε, επομένως, για τη διαβίβαση του παρόντος εγγράφου και των συνημμένων αρχείων στους υπεύθυνους χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων της περιοχής δικαιοδοσίας σας.

Σε επόμενη φάση, θα σας αποστείλουμε επικαιροποιημένο υπόδειγμα πρωτοκόλλου επιθεώρησης για την προστασία των χοίρων στις εκτροφές, στο οποίο θα συμπεριλαμβάνεται ειδική ενότητα για την επιθεώρηση της συμμόρφωσης των εκτροφών προς τις διατάξεις που αφορούν το ζήτημα της μείωσης της ανάγκης συστηματικής κοπής της ουράς.

Ευχαριστούμε θερμά εκ των προτέρων για τη συνεργασία. Είμαστε στη διάθεσή σας, προκειμένου να παράσχουμε κάθε δυνατή διευκρίνηση και διευκόλυνση.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΝΤΟΥΝΤΟΥΝΑΚΗΣ

**Επεξηγήσεις για τη συμπλήρωση του φύλλου έκθεσης αξιολόγησης κινδύνου
με στόχο την αποτροπή του φαινομένου του δήγματος της ουράς των χοίρων.**

A ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Στοιχεία Εκτροφής

Η αξιολόγηση κινδύνου πρέπει να γίνεται μία φορά το χρόνο και περιλαμβάνει στοιχεία των τελευταίων 12 μηνών με την αντίστοιχη τεκμηρίωση τους.

Κατηγορία χοίρων: Η αξιολόγηση κινδύνου πρέπει να γίνει σε δύο τουλάχιστον κελιά κάθε κατηγορίας χοίρων.

Χοιρίδια: Προτείνεται να χρησιμοποιούνται ζώα στην εβδομάδα πριν τον απογαλακτισμό.

Χοίροι Απογαλακτισμένοι: Προτείνεται να χρησιμοποιούνται ζώα που βρίσκονται στην αρχή της παραγωγικής περιόδου και χοίροι στο τέλος αυτής.

Χοίροι Πάχυνσης: Προτείνεται να χρησιμοποιούνται ζώα που βρίσκονται στην αρχή της παραγωγικής περιόδου και χοίροι στο τέλος αυτής.

Προτείνεται οι ετήσιες επαναλήψεις της αξιολόγησης κινδύνου να γίνονται σε διαφορετικά κελιά ή θαλάμους και ιδανικά και σε διαφορετική εποχή κάθε φορά.

Αλλοιώσεις δήγματος της ουράς: Η εμφάνιση τραύματος που αιμορραγεί με ή χωρίς τη δημιουργία εσχάρας ή οιδήματος.

Αλλοιώσεις δήγματος των αυτιών: Η εμφάνιση τραύματος που αιμορραγεί με ή χωρίς τη δημιουργία εσχάρας ή οιδήματος.

Ποσοστό δηγμάτων της ουράς: Κατά την αρχική συμπλήρωση του δετο ποσοστό θα γίνει κατ' εκτίμηση. Προτείνεται η χρήση του υποδείγματος καταγραφής αλλοιώσεων να γίνεται τουλάχιστον δύο φορές ετησίως (Χειμώνας -Καλοκαίρι)

Τμήμα Α – Υλικά Εμπλουτισμού

A1) Η ύπαρξη ανταγωνισμού για τα υλικά εμπλουτισμού δείχνει ότι δεν είναι σε ικανοποιητική ποσότητα.

A2) Προσβασιμότητα: Τα υλικά που δε παρέχονται στο έδαφος θα πρέπει να είναι προσβάσιμα συνεχώς από όλα τα ζώα στο κελί.

A3) Περιγράφεται στην υ.α. Πρακτικά παρακολουθείτε τα ζώα πως συμπεριφέρονται και χωρίστε τα σε δύο κατηγορίες: Α) Αριθμός ζώων που απασχολούνται με τα υλικά εμπλουτισμού και Β) Αριθμός ζώων που απασχολούνται με τον εξοπλισμό του κελιού ή τους άλλους χοίρους.

Υπολογίζουμε το ποσοστό με τον παρακάτω τύπο: Ποσοστό απασχόλησης= $A/(A+B)*100$

A5) Όταν δεν παρέχεται υλικό της κατηγορίας βέλτιστο θα πρέπει να υπάρχουν διαφορετικά μη βέλτιστα υλικά ή συνδυασμός μη βέλτιστων και οριακού ενδιαφέροντος υλικών ώστε να διασφαλίζεται ότι ικανοποιούνται όλες οι απαιτήσεις της απόφασης. Περισσότερες πληροφορίες υπάρχουν στον πίνακα ιδιοτήτων υλικών εμπλουτισμού.

Τμήμα Β – Περιβάλλον του θαλάμου

B1) Τα ζώα δε θα πρέπει να είναι βρώμικα. Το ζώο θεωρείται βρώμικο όταν, παρατηρώντας τη μία πλευρά του, ποσοστό άνω του 50% της επιφάνειας του είναι καλυμμένο με ακαθαρσίες.

B2) Τα ζώα έχουν την απαιτούμενη άνεση να κινηθούν και να ξαπλώσουν σύμφωνα με τα όρια της ισχύουσας νομοθεσίας. Προσοχή!!! Η επιφάνεια που καταλαμβάνει ο εξοπλισμός του κελιού δε θεωρείται ελεύθερος χώρος. (π.χ. αυτόματες ταιστρες). Η εκτίμηση της δυνατότητας ανάπαυσης θα πρέπει να γίνεται και με τη χρήση ζωικών δεικτών όπως π.χ. βλέποντας τη θέση των ζώων σε σχέση

πάντα με τη θερμοκρασία του θαλάμου. Σε κάθε χρονική στιγμή οι χοίροι θα πρέπει να έχουν αρκετό χώρο ώστε να ξαπλώνουν ταυτόχρονα σε πλευρική κατάκλιση με τα άκρα τους μακριά από το σώμα.

B3) Οι συνθήκες θερμοκρασίας και υγρασίας στο χώρο των θαλάμων διατηρούνται εντός της θερμοουδέτερης ζώνης της κατηγορίας των χοίρων που φιλοξενούν. Ο έντονος συνωστισμός των ζώων ή το εμφανές ρίγος αποτελούν σημάδια ότι η θερμοκρασία είναι πολύ χαμηλή. Αντίστοιχα το λαχάνιασμα των ζώων ή η αναζήτηση ψυχρών/υγρών επιφανειών αποτελεί ένδειξη υψηλής θερμοκρασίας.

B4) Η εκτίμηση της ποιότητας του αέρα βασίζεται στην αντίληψη του χοιροτρόφου λαμβάνοντας υπόψιν ζωικούς δείκτες : Η παρουσία επιπεφυκίτιδας και ερυθρότητας στα μάτια, ο μόνιμος χρωματισμός κάτω από τα μάτια των χοίρων από εκκρίσεις δακρύων που αναμιγνύονται με τη σκόνη, ο συχνός πταρμός, ο βήχας και η παρουσία παθολογικού εκκρίματος στους ρινικούς βλεννογόνους υποδηλώνει μεταξύ άλλων και κακή ποιότητα αερισμού.

B6) Οι θάλαμοι πρέπει να απολυμαίνονται και να καθαρίζονται ενδεδειχώς και να ακολουθείται σύστημα all in-all out.

B7) Οι θάλαμοι πρέπει να καθαρίζονται ενδεδειχώς και να ακολουθείται σύστημα all in-all out.

B8) Η συγκέντρωση των ζώων σε συγκεκριμένα σημεία του κελιού μπορεί να υποδηλώνει τη δημιουργία ρευμάτων αέρα και την ανάγκη συντήρησης του εξοπλισμού.

Τμήμα Γ – Μέρη των ζώων

Γ1) Το σωματικό βάρος των ζώων σε ένα κελί δεν πρέπει να έχει υψηλές διακυμάνσεις (άνω του 20%). Για τις εκτιμήσεις χρησιμοποιείται ο ζωικός δείκτης θρεπτικής κατάστασης των χοίρων.

Γ5) Κελιά νοσηλείας: Θα πρέπει να υπάρχει συγκεκριμένος χώρος σε ποσοστό 1% με κατάλληλη διαρρύθμιση για να οδηγούνται σε αυτόν άρρωστα ή τραυματισμένα ζώα.

Γ6) Θα πρέπει να εφαρμόζεται πρόγραμμα μυοκτονιών - απεντομώσεων με σχετική τεκμηρίωση.

Τμήμα Δ – Εκτίμηση ανταγωνισμού στα κελιά

Δ1) Θα πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον μια ποτίστρα ανα 12 ζώα (τύπος θηλής) ή 20 ζώα (τύπος κύπελο) σύμφωνα και με τις σχετικές απαιτήσεις της υ.α.

Δ2) Θα πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον μια μικροβιολογική/φυσικοχημική αξιολόγηση ανά έτος (Νερό γεώτρησης) ή ανα δύο έτη (Νερό δικτύου).

Δ3) Θα πρέπει η ροή νερού από την ποτίστρα να είναι σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της υπουργικής απόφασης.

Δ4) Θα πρέπει να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του κατασκευαστή των ταιστρών.

Δ5) Θα πρέπει να υπάρχει διαφορετικό σιτηρέσιο για κάθε κατηγορία χοίρων. Θα πρέπει να υπάρχει ετήσια τεκμηριωμένη σύσταση ζωοτροφών για διάφορους παράγοντες όπως (π.χ. ετικέτες ζωοτροφών ή περιεκτικότητα σε αμινοξέα, επιβλαβείς ουσίες, κ.τ.λ.).

Δ6) Η συνολική εκτίμηση της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς κατά τη χορήγηση τροφής θα πρέπει να βασιστεί στον αριθμό των ταιστρών, το είδος διατροφής (ξηρή, υγρή), τον τρόπο διάθεσης της τροφής (κατά βούληση ή όχι) αλλά και τη συμπεριφορά των ζώων στην ταιστρα (αψιμαχίες για την ιεραρχία, εκδίωξη των πιο μικρόσωμων).

Δ8) Ο αυξημένος αριθμός πρόωρων απομακρύνσεων από συγκεκριμένα κελιά ή θαλάμους θα πρέπει να διερευνηθεί και να τεκμηριωθεί.

